

«Ολυμπιακός Ύμνος»

Κωστής Παλαμάς

ΘΕΜΑ = Το κάλεσμα του ολυμπιακού πνεύματος να εμφανιστεί και πάλι στη γη που το γέννησε για να εμπνεύσει τους σύγχρονους αγώνες ως παγκόσμιο ιδανικό.

ΒΑΣΙΚΗ ΙΔΕΑ = Η αθάνατη και οικουμενική ιδέα του ολυμπισμού, καρπός του ελληνικού πνεύματος.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ – ΠΛΑΓΙΟΤΙΤΛΟΙ =

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Στίχοι 1-8 = Κάλεσμα στο ολυμπιακό πνεύμα.

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ: Στίχοι 9-12 = Ύμνος στα πανανθρώπινα ιδανικά του ολυμπιακού πνεύματος.

ΤΕΧΝΙΚΗ =

- Προσωποποίηση του αρχαίου ολυμπιακού ιδεώδους, το οποίο ο ποιητής αποκαλεί «πατέρα», γιατί αυτό εκφράζει και σε αυτό συμπυκνώνονται οι μεγάλες αξίες που δημιούργησε το ελληνικό πνεύμα.
- Παρομοίωση της Ελλάδας, ντυμένης στο φέγγος του ολυμπιακού πνεύματος, με ένα μεγάλο λευκοπόρφυρο ναό είναι παράλληλα και μια λαμπρή εικόνα, ενώ οι λαοί παρουσιάζονται να τρέχουν γι να προσκυνήσουν, αποδεχόμενοι με αυτό τον τρόπο την ιερότητα του χώρου και τη σημασία αυτού που αντιπροσωπεύει.

ΓΛΩΣΣΑ = Πλούσια δημοτική.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ = Ρήματα και ουσιαστικά.

ΥΦΟΣ = Σοβαρό, μεγαλοπρεπές, δοξαστικό.

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΑ ΜΕΣΑ = Μεταφορές, Πολυσύνδετο, Κλιμάκωση (κατέβα – φανερώσου – άστραψε), Υπερβατό σχήμα (αλλαγή συντακτικής σειράς των λέξεων {στων ευγενών αγώνων λάμψε την ορμή}), Παρήχηση (επανάληψη κάποιων συμφώνων σε συνεχόμενες λέξεις {φανερώσου κι άστραψ' εδώ πέρα}), Συνήχηση (επανάληψη φωνηέντων σε συνεχόμενες λέξεις {Αρχαίο Πνεύμ' Αθάνατον, αγνέ πατέρα})

ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΗ =

- Ομοιοκαταληξία πλεκτή 1^{ος} – 3^{ος} και 2^{ος} – 4^{ος}.
- 13σύλλαβοι παροξύτονοι (1^{ος} και 3^{ος}) και 12σύλλαβοι οξύτονοι (2^{ος} και 4^{ος} κάθε στροφής) στίχοι.
- Ιαμβικό μέτρο.

ΙΔΕΕΣ – ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ =

- Τα ιδεώδη του ολυμπισμού είναι : η ομορφιά, η αρετή, η αλήθεια, η ευγενική άμιλλα, η ανιδιοτέλεια των αθλητών, η αιώνια τιμή στο νικητή και η παγκόσμια συναδέλφωση.
- Ο ποιητής εκδηλώνει την περηφάνειά του για την Ελλάδα, την οποία παρουσιάζει να λάμπει σαν ναός συγκεντρώνοντας κάτω από το φως των ολυμπιακών ιδεωδών όλους τους λαούς.
- Οι Ολυμπιακοί αγώνες πλέον έχουν καταστήσει μια τεράστια οικονομική επιχείρηση με αποτέλεσμα οι αθλητές να κινούνται από την επιθυμία του κέρδους και οι στόχοι επομένως να είναι ιδιοτελείς.

Το αρχαίο πνεύμα:

- Αντιπροσωπεύει τα ιδεώδη των Ολυμπιακών Αγώνων.
- **Ανιδιοτέλεια:** οι αθλητές δεν αγωνίζονταν για κάποιο χρηματικό έπαθλο (όπως γίνεται σήμερα), έτσι οι Ολυμπιακοί Αγώνες βασίζονταν στην ανιδιοτελή συμμετοχή των αθλητών με μόνο κίνητρο τη διάκριση και τη δόξα που θα αποκτούσαν.
- **Ευγενής άμιλλα:** Οι ολυμπιακοί αγώνες δεν αφορούν μια προσπάθεια να διαλυθεί ο αντίπαλος, αλλά να διακριθεί ο καλύτερος.
- **Συναδέλφωση:** Κατά τη διάρκεια των ολυμπιακών αγώνων σταματούσαν οι πόλεμοι και οι ελληνικές πόλεις συναγωνίζονταν στα αθλήματα αδελφωμένες.

Τα αθλήματα των ολυμπιακών αγώνων που αναφέρονται στο ποίημα:

- Ο δρόμος:
 - Στην αρχαιότητα οι αγώνες δρόμου ήταν το στάδιο (192 μέτρα), ο δίαυλος (2 στάδια), ο δόλιχος (7 ή 13 στάδια) και ο οπλίτης (το ίδιο με τον δόλιχο μόνο που έτρεχαν οπλισμένοι).
 - Σήμερα οι αγώνες δρόμου είναι δρόμοι ταχύτητας (100, 200, 400 και 800 μέτρα), δρόμοι αντοχής (Μαραθώνιος - πάνω από 10 χιλιόμετρα) και ομαδικοί δρόμοι (σκυταλοδρομία).
- Το πάλεμα:
 - Στην αρχαιότητα η πάλη χωριζόταν σε ορθοπάλη (ο νικητής έπρεπε να ρίξει 3 φορές τον αντίπαλο στη γη), αλίνδηση (πάλευαν μέχρι ο ένας να παραδωθεί) και ακροχειρισμό (η πάλη γινόταν μόνο με τα χέρια από τον καρπό και κάτω).
 - Σήμερα η πάλη περιλαμβάνει την ελληνορωμαϊκή (όπου απαγορεύονται οι λαβές κάτω από τη μέση) και την ελεύθερη (όπου επιτρέπονται σχεδόν όλες οι λαβές).
- Το λιθάρι:
 - Στην αρχαιότητα ήταν ένα άθλημα όπου ρίχνεται με το ένα μόνο χέρι μια πέτρα 7,5 περίπου κιλών.
 - Σήμερα το άθλημα αυτό έχει αντικατασταθεί με τη σφαιροβολία όπου ο αθλητής ρίχνει τη σφαίρα κρατώντας την από μια ειδική λαβή.

Λεπτομερής ανάλυση του Ύμνου:

Αρχαίο Πνεύμ' αθάνατον, **αγνέ πατέρα**

μεταφορά

Το πνεύμα των Ολυμπιακών Αγώνων είναι αθάνατο γιατί τα ιδανικά που αντιπροσωπεύει (όπως ο δίκαιος συναγωνισμός, η διάκριση του καλύτερου, η ευγενής άμιλλα) είναι διαχρονικά του ωραίου, του μεγάλου και τ' αληθινού.

Οι τρεις αρχές που διέπουν το Ολυμπιακό ιδεώδες είναι η ομορφιά, το μεγαλείο και η αλήθεια.

κατέβα, φανερώσου κι άστραψ' εδώ πέρα

ασύνδετο

στη δόξα της δικής σου νης και τ' ουρανού.

μεταφορά

Ο ποιητή απευθύνεται σε β' ενικό πρόσωπο στο πνεύμα του αθλητισμού των Ολυμπιακών αγώνων που γεννήθηκε στην αρχαία Ελλάδα και το καλεί να φανερωθεί και πάλι.

Στο δρόμο και στο πάλεμα και στο λιθάρι.

Αναφέρεται στα αγωνίσματα αγώνων δρόμου, στην πάλη και τη σφαιροβολία.

στων ευγενών Αγώνων λάμψε την ορμή.

μεταφορά

Οι αγώνες χαρακτηρίζονται "ευγενείς" γιατί διέπονται από διαχρονικές αξίες:

1. Ευγενής άμιλλα: Οι Ολυμπιακοί Αγώνες δεν αφορούν μια προσπάθεια να διαλυθεί ο αντίπαλος, αλλά να διακριθεί ο καλύτερος.
2. Εκεχειρία: Κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων σταματούσαν οι πόλεμοι και οι ελληνικές πόλεις συναγωνίζονταν στα αθλήματα αδελφωμένες.

και με τ' αμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι

υπερβολή

Οι νικητές των Ολυμπιακών Αγώνων στην αρχαία Ελλάδα στεφανώνονταν με ένα στεφάνι από κλαδί ελιάς. Αυτό ήταν και το μόνο τους έπαθλο. Το κίνητρο επομένως για τη νίκη δεν ήταν κάποιο χρηματικό έπαθλο αλλά η δόξα που συνόδευε τον νικητή.

και σιδερένιο πλάσε κι άξιο το κορμί.

μεταφορά - προσωποποίηση

Κάμποι, βουνά και πέλαγα φέγγουν μαζί σου

μεταφορά

Αν το ολυμπιακό πνεύμα επιστρέψει στη χώρα που το γέννησε, θα λάμψει ξανά σε όλο τον κόσμο.

σαν ένας λευκοπόρφυρος μέγας ναός,

παρομοίωση

Ο ναός στον οποίο αναφέρεται εδώ είναι η Ελλάδα η οποία οφείλει να διαφυλάξει τα ιδεώδη του αθλητισμού όπως αυτά δημιουργήθηκαν στην αρχαία Ελλάδα.

Ο ναός του αθλητισμού είναι λευκός και πορφυρός (κοκκινός) γιατί συνδυάζει τόσο την αγνότητα και ανιδιοτέλεια όσο και τον δυναμισμό.

και τρέχει στο ναό εδώ προσκυνητής σου,

Αρχαίο Πνεύμ' αθάνατο, κάθε λαός,

Κάθε λαός τρέχει να προσκυνήσει τις αξίες των ολυμπιακών αγώνων, τη συναδέλφωση, την ειρήνη, την ευγενή άμιλλα. Ο ποιητής πιστεύει πως η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων θα είναι μια αφορμή για τη συναδέλφωση των λαών και στη συνεργασία τους μέσα από την κοινή τους επαφή στο πλαίσιο των αθλητικών δεσμών της αρχαιότητας.